

Jämtlands-
Härjedalens
Gille i
Uppsala

AVISEN Medlemsblad för Jämtlands-Härjedalens Gille

2024 nr 2

Inbjudan till Vårmöte

Fredag 24 maj kl 18.00 Träffpunkt Storgatan 11

"Båten som kom hem till byn. Ångaren Alma af Stavre 1873-2023"

Mats Rolén och Sven-Runo Bergqvist berättar.

Buffé, vin, öl eller alkoholfritt alternativ samt kaffe och kaka serveras till ett pris av 225 kr/person.

Anmälan senast 17 maj till Rut Helmersson, gillevard@jhgille.se eller tel. 070 845 13 44

Betala gärna i förväg till vårt plusgiro 39 30 09-6 eller Swish 123 094 13 02

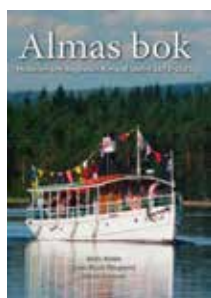

Mats Rolén

Sven-Runo Bergqvist

Mats och Sven-Runo växte upp som grannar i Stavre. De flyttade från byn som så många andra. De "blev män i staten". Mats historiker, docent vid Uppsala universitet, har skrivit flera historiska böcker på material från hembygden. Sven-Runo for också till Uppsala, läste statsvetenskap och blev fil.lic. Anställdes i regeringskansliet på 1970-talet, deltog i många statliga utredningar. Var vd för SOS Alarm 1994-2010.

Almas bok finns att köpa under kvällen. Den kostar 250 kronor som oavkortat går till Ångbåtsföreningen Alma af Stavre. Det går att betala med Swish.

Ny kassaförvaltare

Stefan Petrusson valdes på årsmötet till ny ledamot och kassaförvaltare. Han föddes 1950, är uppväxt och gått i skola på Frösön. Han tog studenten på John Ericsson gymnasiet i stan 1969. Han träffade där i första ring sin blivande fru Eva Staake. Militärtjänsten gjorde han som Fältjägare på I 5. Stefan for till Uppsala för studier i historia, kulturgeografi och statskunskap. Aktiv i Jamtamot som "lekare" under studietiden. Fortsatte på Lärarhögskolan i Linköping. Fick första lärartjänsten i Bålsta i Håbo kommun. Han har blivit kommunen trogen hela yrkeslivet i olika befattningar inom skolan. Han byggde upp kommunens egna gymnasium i Fridegårdskolan 1999 och blev dess första chef.

Nya medlemmar

Christina Nygren, f. 1948, Frösön
Carin Bådagård, f. 1957, Svenstavik,
Per V Johansson, f. 1954, Aspås
Stellan Sandler, f. 1954, Fåker
Sven-Erik Ström, f. 1940, Östersund
Lars-Olov Johansson, f. 1948, Sveg
Birgitta Johansson, f. 1949, Östersund

Det är vi som styr och ställer i Gillet:

Ordförande Mats O Karlsson 070-517 60 16, matsokarlsson43@gmail.com • Vice ordförande och sekreterare Arne Sandemo, 070-399 60 36, arne.sandemo@gmail.com • Kassaförvaltare Stefan Petrusson, 070-545 06 82, stefanpetrusson@me.com • Karl-Eric Ericson 070-216 17 85, karleric.ericson@gmail.com • Gillevärd Rut Helmersson 070-845 13 44, ruthelmersson44@gmail.com • Redaktör Barbro Nilsson Garbergs 070-207 89 00, barbron@gmail.com

Hemsida: www.jhgille.se

e-post: info@jhgille.se

Plusgiro: 39 30 09-6

Swish: 123 094 13 02

Årsmötet delade ut två Hembygdsstipendier 2024

Det blev nytt rekord med åtta nomineringar i år. Stor skillnad mot 2023 då vi stod helt utan. Styrelsen tog därför beslutet att utse två mottagare. Regelverket för omröstning vid årsmötet stipulerar att vinnaren ska ha fått minst hälften av avgivna röster. Pläderingarna för alla förslagen och fyra omröstningar tog tid. De två som vann får vardera 6000 kronor och ett diplom. Motiveringarna lyder:

Konserthuset KulturN tilldelas 2024 års Hembygdsstipendium som ett bidrag till att verksamheten i huset fortsätter utvecklas till gagn för både närboende jämtar och tillresande kulturintresserade.

Uddens Vänner tilldelas 2024 års Hembygdsstipendium för sitt generösa och välkomnande sätt att inbjuda allmänhet från när och fjärran att komma till och njuta av byns natursköna udde.

Äntligen ett konserthus i Jämtland

Så lyder rubriken på Håkan Hardenborgs förslag att Gillet ska ge ett stipendium till KulturN. Han beskriver hur Bengt-Eric Norlén och hans sambo Berit Ljungberg i byn Namn, strax utanför Myrviken med Oviksfjällen som mäktig bakgrund, har skapat KulturN. Det är Bengt-Erics föräldrahem de återvänt till och ladugården som stod tom har de byggt om till ett konserthus. De har lyckats få till god akustik, den rymmer 120 sittplatser och på podiet står en konsertflygel av hög kvalitet. Konsertverksamheten kom igång hösten 2021.

Bengt-Eric Norlén fick hembygdsstipendiet personligen 2017 som "musikalisk primus motor" i Jämtlands län och särskilt i sin hembygd. Årets stipendium riktas alltså till verksamheten i KulturN.

Tre program under sommaren 2024

12 maj kl. 16 vårpreniär med Trio Artu som består av Stephanie Wendt piano, Lovisa Wangby cello och Bengt-Eric Norlén violin. Musik av bland andra Mozart och Beethoven. Bengt-Eric utlovar en högtidsstund med romantik, passionerade känslor och sann njutning.

4 juli två föreställningar kl. 14 och 19 4for Tango, ett nybildat Tangoband gör sina två första konserter inom ramen för Ovikenveckan. Bandet består av Bengt-Eric Norlén violin, Lena Johnson piano, Lars Ericsson bas, Dan West slagverk. De utlovar musikalisk kraft, passion och poesi i ett program bortom genregränserna där hjärtat klappar för musik från de latinska länderna.

Söndag 11 augusti kl. 16 Brahms Horntrio. Valthorn, piano och violin = Horntrio! Orvar Johansson, solohornist vid Norrlandsoperan, för första gången på KulturN, tillsammans med Lena Johnson från Musikhögskolan i Örebro, piano och violinisten Bengt-Eric Norlén. Känslorna kommer att svalla!

KulturN Stenhammarkvartetten

KulturN i vinterdvala

Uddens vänner

Den natursköna Udden sticker ut i Alsensjön vid byn Viken som ligger vid landsvägen mellan Nälden och Alsen. Byborna sköter genom en ideell förening om Udden. De vårdar naturen och sköter anordningar för bad, båtliv och en enkel naturcamping. Det finns en paviljong för omklädnad, ett torrdass och kärl för sopor. Den välkomnande skylten på fyra språk visar att Udden är en omtyckt rastplats även för internationella turister. Åreskutan ses i väster och avståndet till Åre är fem mil. I närheten finns de kända hållristningarna i Glösabäcken med bl.a. flera älgfigurer.

Mats O Karlsson, som nominerat Uddens vänner till hembygdstipendiet, betonar särskilt att byalaget i Viken inte bara värnar om platsen för egen del utan gärna ser gäster. Det ideella engagemanget kan inte ersättas med pengar men stipendiets 6000 kr är ett bidrag till kostnader för material och tjänster som skötseln kräver.

Gillesmedlemmar som gästar hemlandet i sommar rekommenderas att stanna till vid Udden, ta ett dopp om vädret tillåter, njuta av naturen och utsikten, lätta på trycket i det prydliga och välkomnande dasset!

Uddens Vänner

Är en ideell förening bestående av boende i bygden kring denna badplats.
Alla arbetsinsatser, små som stora sker utan någon som helst ekonomisk ersättning.
Därför är vi tacksamma om ni som Campar eller på annat sätt nyttjar platsen lämnar ett frivilligt bidrag för skötsel och underhåll, helst till vårt Svenska Bankgiro-nr: 5671-2698, eller till vårt Swisch-nr: 123 245 43 20 ange då även ditt Namn och Bil-regnr, eller alternativt lämnar ett ekonomisk bidrag i lådan här bredvid, med samma bifogade text-information.
Vår målsättning är att ALLA som vill ska trivas och kunna vistas här, för vi vill bevara, förbättra och utveckla denna fina plats även långt in i framtiden.
Därför hoppas vi att ni lämnar platsen som ni själva vill möta den.
Med förhoppning om en trivsam vistelse.
Uddens Vänner

UDDEN'S FRIENDS.
Is a non-profit organization consisting of residents

DIE FREUNDE DER LANDZUNGE
ist ein ideeller Verein der aus den in der Nähe Woh-

BIENVENUE À UDDEN!
Les amis d'Udden est une association bénévole

Nytt i styrelsen efter årsmötet

Två lämnade styrelsen vid årsmötet

Styrelseveteranen Stefan Halvarsson lämnade vid årsmötet styrelsen. Han invaldes vid årsmötet 1995 i den kommitté som skulle förbereda Gillets 50-årsjubileum påföljande år. Kommittén leddes av Karin Alsén. Stefan valdes snart där efter in i styrelsen. Där har han fört pennan som sekreterare, han har dessutom varit vice ordförande. Många känner honom även som idog lottförsäljare i det återkommande "lotteriet med idel högvinster" vid Gillets sammankomster. I den sistnämnda rollen kommer Stefan att fortsätta då styrelsen utnämnt honom till: "oavlönad extra ordinarie lotteriföreståndare".

Kassaförvaltaren Bosse Häll lämnade efter två år styrelsen. Han avtackades med blomster.

Årsmötet den 12 mars 2024 å Pensionisternas hus i Upsala

Ett Gillets årsmöte är städse en högtidsstund, särdeles som det inträffar å republikens nationaldag, och synnerligast som det innevarande år var en tisdag, när alltjämt fettisdagsbullar vore att i handeln finna. Av dylikt prima slisk bjöds förvisso inget att omedelbart förtära, men erbjöds de närmare sextioalet deltagarna istället på förträfflig såväl lekamlig som andlig spis denna gång.

Dagen begynte med Jämtlandssång under förnämlig ledning av Arne Sandemo och Per-Gunnar Norman, och hälsade orlistyrarn Mats O Karlsson välkommen och inledde med parentation över sedan förra årsmötet avlidna medlemmar, varefter årsmötet vidtog. En för dagen särskilt inbjuden gäst var Stellan Sandler, professor i medicinsk cellbiologi vid institutionen med motsvarande namn vid Upsala universitet, född 1954 i Fåker. Han höll, till elektriska ljusbilder, ett föredrag betitlat "Jämtlänning, upplänning och inkaättling", om sig själv och diverse släkterelationer, varav här noteras följande.

Anorna börjar med Johan Gustaf Agorander, född cirka 1755, död 1790. Han ska, enligt Stellan, ha kommit till Sverige från Sydamerika, som ättling till Inkafolket – andra, så exempelvis på datornätets Geni, menar att han istället ska ha kommit från Indonesien. Men hursom: omsider blev han sjökapten och gift med Magdalena Schiörling i Härnösand (1735–1809). Med henne fick han två barn, varav ett var Anna Katarina Agorander, född 1785 i Göteborg, död 1862 i Sunne, Värmland. Hon blev gift med prosten Gunnar Backman, född 1762 i Rödön, död 1848 i Sunne, Jämtland.

Ett av deras barn var Fredrika Emelia Backman, född 1818 på Frösön, död 1900 i Östergötland, gift med Axel Georg Wästfelt, född 1821 i Horn, Östergötland, död 1901 i Linköping. De fick bl.a. dottern Betty Charlotta, född 1847 i Orrviken, död 1940 i Upsala. Och med Betty dyker den förste av någon med släktnamnet Sandler upp, nämligen hennes make majoren Johan August Sandler, född 1836 i Djurö, död 1922 i stan.

Nästa generation var deras son Axel Einar Sandler, stins, född 1876 i Brunflo, gift med Anna Elisabeth Sager, född 1879 i Arvika, död 1963 i Upsala. Därefter noteras deras son Olof Sandler, född 1911 i Brunflo, gift med Ulrika Eriksson, född 1913 i Skepptuna, död 2013 i Upsala. Därvid är man framme vid deras fyra söner Ambjörn, född 1941, Staffan, född 1943, Håkan, född 1947 och slutligen Stellan, född 1954 i Fåker. Rätt räknat var nämnde Johan Gustaf Agorander därmed Stellans farfars mormors morfar.

Fadern Olof var distriktsläkare i Fåker 1949–1955, med stundom patienter ända från Norge. 1955 flyttade familjen till Norrgård i Brunflo, men 1963 bar det av till Upsala – trots Stellans protester ("Jeg vill int flött") –, varest Olof blev länsläkare.

Stellan kom omsider att följa faderns yrkesval och bli läkare. Med den examen blev han färdig 1979. Under fortsatt forskarutbildning arbetade han fem somrar å rad vid sjukhuset i Svenstavik. En episod därifrån: en äldre man tarvade fotvård. För undersöknings bedrivande ombads mannen ta av sig de till synes inte alltför rena strumporna,

varvid denne patient utlät sig att "Je ha redan tege a meg strompan". Så kunde det gå till ...

1983 disputerade Stellan på en avhandling om diabetes. Under utarbetandet härav (eller om det var senare) gjorde han en tjänsteresa till Japan. Där fick han ett erbjudande om att till Sverige få med sig sex för ändamålet, diabetesforskningen å försöksdjur, särskilt lämpliga möss. Stellan accepterade, men det höll sedan på att bli tvärstopp i tullen; det löstes dock genom att han erbjöd en ersättning/muta om 500 dollar, vilket godtogs. Mössen kom lyckligen fram till avsedd destination.

Genom åren har han haft diverse akademiska förordnanden i Upsala, varav att nämna en högre forskartjänst 1993–1999, en professur i medicinsk cellbiologi 1999–2022, tjänst som dekanus vid medicinska fakulteten 2011–2014, och vicerektor för vetenskapsområdet MedFarm 2014–2020.

Fritiden har Stellan sedan unga år, femte klass, ägnat åt korgboll. Gärna besöker han också, så ofta som möjligt, med övriga släkten och sina bröder det fritidshus Sandlarna har vid Näckten i Salsån, Hackås. – Eljest är alla fyra bröderna medlemmar i Jamtamot vid Norrlands nation. Fadern Olof var Storjamt, och sådan utmärkelse har även brodern Staffan. De går alla inom Jamtamot under epitetet Klanen Sandler.

Det högeligen uppskattade föredraget följdes av god skaffning, viltbuffé, jämte av Rut Helmersson tillhandahållen god kladdkaka till kaffet. Därefter vidtog lotteridragning med idel högvinster, däribland rentav, som prima slisk, trenne förpackningar fettisdagsbullar, dagen till ära.

Stefan Halvarsson

Lotteridragning – idel högvinster
Stefan Halvarsson och Ando Sundelin